

● Kriza demokracije: Italija pod Mussolinijem

● *Življenje in osebnost*

- 29. julij 1883, Predappio, Romagna
- Oče Alessandro
- Mati Roza
- Mussolinijevi siromašni
- Kot otrok: nasilen, uporen...
- V meniškem internatu, izključili.
- Meščanska šola, zaključil z odliko, postal osnovnošolski učitelj, a ga poklic ni veselil.
- Navduševal za socializem
- Leta 1902 preselil v Švico, vključil v socialistično stranko
- Pisal veliko člankov.
- Bil je dober govorec
- Iz Švice izgnali, mogel odslužiti vojaško dolžnost v Italiji
- Leta 1912 urednik socialističnega časopisa *Avantio*, povečeval svoj vpliv
- Začetek 1. svetovne vojne, Mussolini sprva za brezpogojno nevtralnost, nato spremenil mnenje pogojno nevtralnost.
- Ustanovil svoj častnik *Il Popolo d'Italia*
- Nasilen, nehvaležen, s pomankanjem čustev, kar naprej spreminjal stališča.
- Imel 6 otrok, z Rachele Guidi 5
- Umrli leta 1945

● *Razmah fašistične ideologije in značilnosti fašizma, prihod Mussolinija na oblast*

- Po koncu 1. svetovne vojne je v Italiji vladalo razočaranje.
- Socialisti so se spet začeli vzpenjati, socialistični odpadnik Mussolini pa je padel v pozabo a tam ni ostal dolgo
- Leta 1919 ustanovi zvezo *Fasci di Combattimento*.
- črnosrajčniki kmalu začela prodirati na ulice, propagirati svoja načela, onemogočati stavke, pretepati delavce...
- podpora: industrialci, podpora policije, cerkve
- Prebivalstvo si želeli močnega voditelja, da konča kaos v Italiji
- Delavci zasedali tovarne, kmetje veleposestva, ljudi lotil strah množično podpirati fašizem.
- Fašistična stranka ustanovljena leta 1921. V programu poudarjali monarhijo, trgovino in podjetništvo
- Že naslednje leto stranka uvrstila med najmočnejše
- Mussolini leta 1922 izkoristil splošno stavko s t.i. pohodom na Rim, od kralja izsilil mandat za sestavo vlade

- Mussolini je postal Duce ali voditelj.
- V naslednjih letih je v Italiji prevladala fašistična stranka..., vse druge so bile razpuščene leta 1926
- Tako je postopoma opravil demokracijo, uvedel totalitarno državo. Italijo je nato vodil kot diktator.
- Fašizem je totalitarni in revolucionaren politični sistem.
- Fašisti so propagirali nacionalizem, večvrednost Italijanov nasproti drugim narodom, zlasti Slovanom. Nasprotovali socializmu in strankam.

- *Simbol fašizma*

- Sveženj šibja s sekirico

- *Vodenje države*

- Mussolinijeve največje sanje so bile obnova rimskega imperija. Zato so pospeševali število rojstev, skrbeli za velike družine, obdavčili neporočene ipd.
- Uspelo mu je ustaliti valuto, zmanjšati brezposelnost z velikimi javnimi deli in izboljšati preskrbo
- Oblast si je utrjeval z ostrimi ukrepi proti nasprotnikom
- Tajna policija je odstranjevala nasprotujoče, časopisi in radijske postaje so bili prisiljeni objavljati fašistična načela in Mussolinijeve govore
- Pod nemškim vplivom vstopil v 2.sv. vojno

- *Življenje in gospodarstvo v Italiji*

- Visoki davki
- Država je povečevala nadzor nad najpomembnejšimi panogami: železarstvo, jeklarstvo, ladjedelništvo...
- Nadzorovali osebna življenja
- Šolstvo je bilo nadzorovano
- Ljudje so organizirali množična zborovanja na katerih so poveličevali Mussolinija

- *Vpliv cerkve na vzpon Mussolinija in fašizma*

- Naklonjenost cerkve si je Mussolini pridobil leta 1929 z lateransko pogodbo, v kateri je priznal državo Vatikan.
- Papeževi blagoslovi so javno podprli fašizem in Mussolinija.

- *Ozemeljske pridobitve*

- Pri ozemeljskem širjenju je Mussolini sanjal o ozemlju rimskega imperija.
- Želel ozemlje razširiti na Jugoslavijo, južno Francijo, Korfuro, Malto, Alžirijo, Maroko, Egipt, Sudan in še dlje.
- Fašistična agresivnost se je prenesla tudi v italjansko zunanjo politiko.

- *Podporniki in nasprotniki, odnos z drugimi državami*

- Podporniki znotraj države: srednji razred, aristokracije, lastniki velikih tovarn

- *Mussolini in Hitler*
- Mussolini je sprva imel Hitlerja za nesposobnega posnemovalca fašističnega režima.
- Hitler je počasi začel pihati na dušo Mussoliniju ter podpirati njegov režim in njegove sanje o Rimskem imperiju
- Mussolini se je počasi začel zavedati česa se je sposoben Hitler in je počasi prestopil na njegovi stran
- Skupaj sta ustanovila zvezo med Rimom in Berlinom, imenovano OS.
- Čeprav sta sodelovala je med njima vedno vladala tekmovalnost in sumničavost.
- *Odnos do Slovencev*
- Fašisti so se počutili večvredne, predvsem od Slovanov in to se je kazalo tudi v odnosu do njih.
- Leta 1920 so fašisti požgali Narodni dom v Trstu, dva druga domova, slovenske knjige.
- Kasneje nadaljevali s podobnimi akcijami: požigali tiskarne slovenskih časopisov, uničevali šole, delavske in kulturne domove ter župnišča.
- Ko so prišli na oblast so začeli sistematično raznarodovati.
- Ponižanje slovenskega ljudstva, zastrašiti malomeščanske plasti, vnesti zmedo med vrste aktivistov, zlomiti upornost kmetov, pridobiti privrženca, ki bi izdajali, pobiti čim več slovenskega naroda in zlomiti njegovo borbena voljo
- *Padec Mussolinija in fašizma v Italiji*
- Italjanske politične razmere so bile zelo kočljive, ker je fašistični sistem, zaradi številnih vojaških neuspehov, postopoma izgubljal podporo.
- razglasili konec fašističnega režima
- Mussolinija leta 1945 obesili na trgu z ljubico Claretto Pettaci
- *Italija po Mussoliniju*
- Tako se je končala dolga diktatura človeka
- Uporniško gibanje v Italiji se je razmahnilo po odstavitvi Mussolinija
- *Aktualizacija*
- Italjanski fašizem vzor številnim totalitarnim sistemov
- Neofašistične stranke še danes delujejo
- ...

Viri

Razpotnik, J. In Snoj, D. *Raziskujem preteklost 9: Učbenik za zgodovino za 9. razred osnovne šole*. 2. izdaja: 1. natis. Ljubljana: Rokus, 2008

Palumbo, P. In Zuanazzi, A. *Človek in čas : 20. stoletje*. 1., natis. Ljubljana: Mladinska knjiga, 1998